

Flerårige blandinger øger frugtbarheden

Af Jørgen Eriksen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

Der er perspektiver i flerårige urteblandinger i planteavlssædskiftet. Især lancet-vejbred har vist gode resultater

Forskningsprojektet MultiPlant undersøger mulighederne for nye flerårige afgrøder i planteavlssædskifter. Formålet er at øge robustheden af sædskiftet og producere afgrøder med salgsværdi. Udgangspunktet er græsmarksblandinger med mange arter, som kan bruges til flere formål. Det kan f.eks. være produktion af foderprotein til enmavede dyr udvundet af grøn biomasse, grovfoder og energi fra produktion af biogas.

Vejbred øger udbyttet

Hensigten er at inkludere urter i græsmarksblandingen, uden at det går ud over udbytterne. Der fokuseres især på tre urter, som har vist sig konkurrencedygtige i græsmarken. Det drejer sig om lancet-vejbred, cikorie og kommen. Der er lavet forsøg med at blande urterne i en traditionel rødkløver/rajgræs-blanding enkeltvis eller alle tre sammen.

To års resultater taler sit tydelige sprog. Selv ved høje andele af de tre urter, op til 60-80 % i udsæden, var udbytterne på samme niveau som i den traditionelle blanding eller endda højere. Ved iblanding af 60 % lancet-vejbred i udsæden blev udbyttet forøget med 10-20 % i forhold til rajgræs/rødkløverblandingen alene.

Jordens frugtbarhed

En væsentlig gevinst ved flerårige afgrøder er opbygningen af jordens frugtbarhed ved dyrkning af blandinger med kvælstoffikserende afgrøder. I forsøgene har vi derfor målt de enkelte blandingers fiksering af atmosfærisk kvælstof over året. I meget stort omfang afhænger kvælstoffikseringen af mængden af rødkløver i blandingen. Og da iblanding af urter typisk mindsker kløverandelen, går det ud over fikseringen. I blandingen med vejbred med højere udbytte og mindre andel af rødkløver blev den årlige kvælstoffiksering således reduceret fra i størrelsesordenen 300 kg pr. ha i den traditionelle blanding til ca. 200 kg – hvilket dog stadig er et ganske væsentlig kvælstofinput. I øjeblikket undersøges eftervirkningen af kvælstof når grønsværen af de forskellige blandinger omlægges.

Gødning fra biogasanlægget

Hvis afgrøderne anvendes til produktion af biogas er der yderligere en positiv effekt. Det afgassede plantemateriale forventes at have betydelig gødningsværdi, som kan udnyttes i det økologiske sædskifte. Vi undersøger i øjeblikket forskellige antal årlige slæt for urteblandinger med cikorie, vejbred og kommen for metanudbytte og gødningsværdi af det afgassede materiale. Der er høstet og ensileret materiale, som i løbet af vinteren fyldes i biogasanlægget. Til foråret gennemføres dyrkningsforsøg med tilførsel af det afgassede materiale til vinterhvede og vårbyg.

Projektets hjemmeside: <http://icrofs.dk/forskning/dansk-forskning/multiplant/>